

Notulen

Aan

Beheeradviesgroep

Datum en tijd bespreking

14 november 2025, 11.30 - 16.30 uur

Plaats bespreking

Bezoekerscentrum Oranjekom

Aanwezig

1 (voorzitter), 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11 en 12

Aanwezig namens Waternet

13, 14, 15, 16, 17, 18, 20 en 21

Notulist

24 (Emma Handson B.V.)

Afwezig met bericht

3, 9 (beiden BAG) en 19 (Waternet)

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter opent de vergadering om 11.30 uur en heet de aanwezigen welkom.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen / actualiteiten

Splitsing Waternet

Waternet wordt per 1 januari 2026 opgesplitst in 2 organisaties; 1 die gaat over waterschapstaken en 1 die is gericht op drinkwater, riolering, bruggen en sluizen. 13 licht toe dat de gemeente Amsterdam nog verkent in hoeverre de tweede organisatie een volledig zelfstandig drinkwaterbedrijf wordt. De gesprekken hierover met Dunea en PWN lopen. Een voordeel van de splitsing is dat Waternet meer herkenbaar wordt als drink- en duinwaterbedrijf. 13 geeft aan dat de natuuropgave voor Waternet tot nu toe niet in de statuten was opgenomen. Bij de nieuwe organisatie is dat wel het geval, waardoor de natuuropgave nu extra goed is geborgd.

De vergunning voor het project AWD 70-75, waarbij de waterwinning wordt verhoogd van 70 miljoen kubieke meter naar 75 miljoen kubieke meter per jaar, is verleend. De werkzaamheden hiervoor zijn gestart en worden uitgevoerd met groot elektrisch materieel. De BAG is tevreden over de wijze waarop hierin met Waternet tot oplossingen is gekomen, waarbij natuurbehoud het uitgangspunt is geweest.

Samen slim naar zee

De provincie Noord-Holland en diverse gemeenten werken samen in het project Samen slim naar zee om de bereikbaarheid van de Zandvoortse kust te verbeteren. Een van de mogelijkheden die bij dit project is onderzocht en leek te zijn afgefallen, is het aanleggen van een fietspad door de duinen. Onlangs heeft de provincie bij Waternet aangegeven dat met de gemeenten wordt onderzocht hoe het fietspad toch kan worden gerealiseerd. Waternet zet erop in dat eerst wordt nagegaan of andere afgefallen alternatieven toch nog kunnen worden gerealiseerd. De provincie en gemeenten richten zich voorlopig op andere maatregelen uit het project. In de stukken van provincie en gemeenten wordt het aan te leggen fietspad een 'ontbrekende schakel' genoemd. De BAG constateert dat geen sprake is van een ontbrekende schakel. Deze term wordt niet overgenomen.

Notulen

Exclosureonderzoek

In de duinen zijn verschillende exclosures ingericht, waarbij een hekwerk grazers buitensluit. Inmiddels kunnen de eerste voorzichtige conclusies worden getrokken: met name bij de lager groeiende flora is licht herstel te zien. Hoger groeiende soorten zoals Slangenkruid zijn nauwelijks hersteld. Onder de fauna is alleen een licht herstel onder de hommels te zien. In zijn totaliteit trad het eerste herstel in flora en fauna snel op, maar het herstel verloopt steeds langzamer. Waternet probeert een uitgebreidere conceptrapportage nog in 2025 af te ronden. Waternet heeft een selectie gemaakt van exclosures waar het onderzoek wordt voortgezet. Voor de andere exclosures geldt een exitstrategie. Het materiaal wordt hergebruikt voor boxexclosures. Voor het bouwen van de boxexclosures moeten nog keuzes worden gemaakt.

De volgende punten komen aan de orde:

- De systematiek in het onderzoek wordt vergelijkbaar gehouden, zodat de resultaten ook op de langere termijn vergelijkbaar zijn.
- Het buitenduin ontwikkelt zich anders dan het middenduin en het binnenduin. Het buitenduin heeft bijvoorbeeld hogere concentraties fosfaten, die de stikstofeffecten tegenhouden.
- Een duidelijke tendens is dat verhouting optreedt als geen begrazing plaatsvindt.
- Op een gegeven moment ontstaat ook een maaibehoeft. De exclosure bij het Haasveld is daarom gemaaid. Er wordt ook overwogen de schaapskudde in de exclosures in te zetten.
- In 2026 wordt een nieuw faunabeheerplan voor de damherten opgesteld. Momenteel ligt het aantal damherten op de doelstand.
- Als de damherten op de doelstand blijven, wordt de natuurbrug over de Zandvoortselaan geopend. Om te voorkomen dat Schotse hooglanders de brug passeren plaatst Natuurmonumenten een veeraster.
- In januari 2026 plaatst Waternet 2 grote exclosures. De eigen medewerkers voeren alle werkzaamheden hiervoor uit, op het plaatsen van de rasters na.
- Op de grenzen van de exclosures is snel effect te zien. De exclosures zijn te klein om van invloed te zijn op bijvoorbeeld de vogelstand.

Overlijden 25

25 is overleden. Zij was de grondlegger van het ecologisch onderzoek en het natuurbeheer bij Waternet. Daarmee heeft 25 veel betekend voor Waternet. Ter nagedachtenis aan 25 is een artikel over haar opgenomen in het interne blad van Waternet.

Noordvoort en 7 broeders

Noordvoort en 7 broeders zijn projecten in de Zeereep waarbij Waternet met stuifkuilen dynamisering op gang wil brengen. Naar aanleiding van een monitoringsrapportage gaat Waternet bij 5 van de 7 broeders nabeheer uitvoeren. Er is veel helm opgekomen, waardoor het zand dreigt te stabiliseren. Veel zand van het strand is in kuilen gewaaid en ligt daar vast. Waternet hoopt op een storm die het zand losmaakt.

De BAG bespreekt de volgende punten:

- Het idee achter de aangelegde kuilen is dat deze door de wind uitbreiden, ingraven en verdiepen. De conclusie van Waternet is dat te snel is gestopt met het nabeheer, dat nu dus alsnog moet plaatsvinden.
- In het zuiden, bij het gebied van Staatsbosbeheer, is de zandverplaatsing gering. Toegelicht wordt dat de focus daar niet ligt op het bevorderen van verstuiving, maar op het terugbrengen van struweel. De doelstelling om kalkzand daarbij verder in de duinen te laten verstuiven, is niet gehaald.

Gebiedsproces Zuid-Kennemerland

In het Gebiedsproces Zuid-Kennemerland werken provincie, gemeenten, waterschap, natuurorganisaties en grondeigenaren samen om uitdagingen op het gebied van onder meer stikstof, klimaat, recreatie en landbouw aan te pakken. Binnen de provincie Noord-Holland is een nieuwe gedeputeerde verantwoordelijk geworden voor het Gebiedsproces Zuid-Kennemerland. Hierdoor is de bestuurlijke vaststelling van het verkenningsrapport uitgesteld tot februari 2026. Vooralsnog lijkt het erop dat de geldstromen en aandacht van de provincie naar de veen- en weidegebieden gaan. Het Gebiedsproces Zuid-Kennemerland loopt door, maar het budget wordt beperkt. Het gebiedsproces wordt daarom vooral gericht op Haarlem, het Westelijk Tuinbouwgebied en de aanleg van natuurvriendelijke oevers.

Notulen

Runder- en schapenbegrazing

De officiële evaluatie van de runder- en schapenbegrazing moet nog plaatsvinden, maar duidelijk is dat sprake is van een succes. Waternet wil in 2026 meer runderen inzetten voor de begrazing. De onderhandelingen met de boer hierover moeten nog plaatsvinden. De halsbanden die de koeien dragen leveren onder meer data op over waar ze verblijven en waar ze slapen. Momenteel wordt nagegaan hoe die data het beste kunnen worden gebruikt. De BAG ziet deze proef met runderbegrazing als een interessant voorbeeld voor natuurbeherende organisaties in Nederland.

Konijnenonderzoek

De konijnenpopulatie wordt met keuteltellingen, koplampentellingen en camera's gemonitord. Bij de camera's wordt artificial intelligence (AI) gebruikt om konijnen te herkennen, waarbij het systeem hazen soms met konijnen verward. Door de camera's wordt inzichtelijk wat konijnen gedurende een dag doen. De tellingen vinden altijd al een uur na zonsondergang plaats. Uit de data van de camera's is gebleken dat dit een goed moment voor de tellingen is. Organisaties hebben een rechtszaak tegen het faunabeheerplan van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland aangespannen en gewonnen vanwege het vangen en doden van konijnen op schadelocaties. Het laatste bericht hierover is dat de vangacties op termijn niet kunnen doorgaan. Zodra de Faunabeheereenheid Zuid-Holland hiervoor weer een ontheffing krijgt, vinden zo snel mogelijk weer vangacties plaats.

Dunes United

Dunes United is een Europees samenwerkingsverband van organisaties die duingebieden beheren. Via het verband wisselt Nederland informatie uit met Duitsland en het Verenigd Koninkrijk; Frankrijk was hierin een ontbrekende schakel. De Franse evenknie van Staatsbosbeheer heeft nu contact gezocht met Dunes United om kennis uit te ruilen. Waternet hoopt groen licht te krijgen om de komende 2 jaar kennis uit te ruilen met de Fransen.

Bos- en poelenbeheer

Het poelenbeheer is afgerond. De ervaring van een ervaren kraanmachinist die elders is gaan werken, werd hierbij gemist. Om die reden zijn de werkzaamheden deels uitgevoerd door een aannemer en deels door de veldmedewerkers van Waternet. De werkzaamheden zijn grotendeels elektrisch uitgevoerd en er zijn mooie poelen ontstaan.

In het bosbeheer zijn bomen en struiken omgezaagd en geringd om inheemse loofboomsoorten vrij te zetten, aandeel dood hout te vergroten en een open structuur te krijgen voor natuurlijke verjonging. Daarbij is voorzichtig omgegaan met nesten van roofvogels en eekhoorns. Informatie hierover is verwijderd voordat het online is geplaatst, omdat de ervaring leert dat zulke informatie ertoe leidt dat mensen de nesten verstoren.

Vertrek 15

15 is verhuisd en heeft elders in Nederland werk gevonden. Dit is zijn laatste BAG-vergadering. Hij heeft er veel plezier in gehad de BAG-leden te betrekken bij de besluitvorming van Waternet. Hij is tevreden dat deze samenwerking is aangegaan. De verhoudingen zijn sinds het begin van de BAG sterk verbeterd. Het resultaat van het project AWD 70-75 is een mooi voorbeeld van de goede samenwerking in de BAG. De BAG bedankt 15 voor de open en transparante samenwerking.

3. Documenten ter vaststelling

Conceptnotulen d.d. 11 juli 2025

De BAG bespreekt de notulen.

Pagina 1, colofon, wijziging: "2"

De BAG keurt de notulen goed, met inachtneming van de besproken wijziging.

Bij de vorige vergadering is een bezoek gebracht aan de praktijkproef voor aquathermie in het infiltratiegebied. Aangegeven wordt dat meer informatie over dit project is terug te vinden in een bericht op LinkedIn. 14 gaat

Notulen

na of hierover meer achtergrondinformatie is te vinden. **Actie 2025.7** De praktijkproef is gericht op de vraag of warmte uit een aanvoerleiding kan worden gewonnen, waarbij wordt nagegaan welke lokale effecten optreden. Op de vraag waarom deze proef in een natuurgebied moet plaatsvinden, wordt aangegeven dat aquathermie dichtbij de bron en dichtbij de bestemming moet plaatsvinden. Als warmte wordt gewonnen uit een rivier middenin de polder, is de warmte al verloren gegaan tegen de tijd dat het verwarmde water bij een woonwijk aankomt.

Inrichting en werkwijze BAG in de AWD – september 2025

Het voorliggende document is een herijking van de BAG inrichting en werkwijze. Alle huidige BAG-leden zijn in de gelegenheid gesteld om kennis te nemen van het document en hierop te reageren. Dit heeft op basis van de ontvangen reacties tot akkoord geleid. Via deze vergadering wordt dit document formeel vastgesteld incl. de volgende benoemingen:

Met ingang van 14.11.2025 worden voor een periode van 5 jaar benoemd:

- Tot voorzitter van de BAG: 1
- Tot leden van de BAG: 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 en 12

Met ingang van 14.11.2025 wordt voor een periode van 1 jaar benoemd:

- Tot lid van de BAG: 3

Toelichting: 3 geeft aan hij nog voor 1 jaar door wenst te gaan. Hij is bereid om mee te denken over het vinden van een vervanger binnen de vogelwerkgroep.

Met ingang van 14.11.2025 zijn niet langer lid van de BAG:

- 22
- 23

Toelichting: het lukt 22 niet meer om deel te nemen i.v.m. de tijd die het vraagt. Namens haar hartelijk dank aan iedereen voor de samenwerking, al het beste en wellicht tot ziens. Waternet zorgt nog voor een bedankje voor 22. Aan 23 is medegedeeld dat Waternet er i.v.m. het ontbreken van enige reactie vanuit gaat dat hij geen BAG-lid meer wenst te zijn.

4. Mededelingen / actualiteiten

Update natuurbeheer

Een overzicht in een (na te zenden) presentatie maakt duidelijk dat de meeste natuurbeheerprojecten op schema liggen. Het uit te voeren maaiwerk was regelmatig een knelpunt. De BAG-leden wordt gevraagd de presentatie na de vergadering rustig door te nemen en het aan te geven als zij vragen hebben.

Achterhaasveldbos

In 2024 heeft het Achterhaasveldbos 8 maanden onder water gestaan, waardoor veel bomen zijn afgestorven of afstervende zijn. Er zijn toen verschillende ad-hoc maatregelen getroffen i.v.m. veel broedende vogels. In deze situatie moet een keuze worden gemaakt tussen niet ingrijpen of de bomen actief verwijderen. In een eerdere bespreking was de BAG evenredig verdeeld over het te kiezen vervolgtraject.

Op verzoek van Waternet heeft het deskundigenteam Duin- en Kustlandschap van OBN Natuurkennis (OBN) een analyse uitgevoerd en een advies uitgebracht. OBN is een kennisnetwerk waarin experts uit natuurbeheer, beleid en wetenschap samenwerken aan natuurherstel. In een presentatie licht Waternet het advies toe. Samengevat heeft Waternet de afgelopen decennia maatregelen genomen om het grondwaterpeil te verhogen. Daarnaast is de zeespiegel gestegen. De hevige regenval in 2023 en 2024 had niemand verwacht. Deze regenval leidde ertoe dat het Achterhaasveldbos langdurig onder water kwam te staan. De verwachting is dat dit vaker kan gebeuren, doordat in periodes van hevige regenval meer regen direct doorgaat naar het grondwater. Dit ligt dus dicht bij de oppervlakte en is dus ook sneller aan de oppervlakte zichtbaar als de grond is verzadigd.

Een bijkomstig probleem is dat PFAS via rivierwater in de zee komt en vervolgens door de zuidwestelijke wind in de bomen van het Achterhaasveldbos waait en zo in de grond is beland. Deze grond is verontreinigd met

Notulen

PFAS en kan nergens voor worden toegepast. Het kan alleen naar een erkende verwerker worden afgevoerd. OBN adviseert het bos te verwijderen, de grond af te laten graven op een manier dat er een zogenaamde koeienhuid patroon ontstaat (waarbij het huidige reliëf zoveel al mogelijk wordt gevolgd of versterkt), calcium te laten inwaaien door stuifkuilen aan te leggen en de poelen te herstellen. Het grijsduin dat dan ontstaat biedt meer natuurwaarde dan het huidige afstervende bos. Ook voldoet Waternet dan aan de doelstellingen vanuit het Natura 2000 beheerplan, omdat ongekwalificeerd habitat wordt omgevormd naar primair habitat. Bovendien zorgt dit ervoor dat het primaire habitat robuuster wordt, omdat de oppervlakte wordt vergroot.

De BAG bespreekt de volgende punten:

- Opgemerkt wordt dat bij de analyse is nagegaan wat de beste optie is als er subsidie beschikbaar is.
- Aangegeven wordt dat het belangrijkste aandachtspunt bij werkzaamheden als deze is dat de graafmachinist begrijpt wat het doel is van de graafwerkzaamheden.
- Een besluit over het vervolgtraject is nog niet genomen. Er is nog een lange weg te gaan waarbij voor- en tegenargumenten moeten worden afgewogen.
- Een derde optie is het deels verwijderen en afgraven van het bos en een exclosure aan te brengen om een deel van het bos de kans te geven te herstellen.
- De esdoorns in het bos zijn afgestorven, dennen doen er langer over om af te sterven, maar de bruine toppen verraden dat deze bomen niet meer herstellen. Alleen de dennen in hogere delen zijn nog in leven. OBN beveelt aan het gehele bos te verwijderen, omdat anders uitzaaiingen uit het afstervende bos ontstaan.
- De totale kosten voor uitvoering van het advies van OBN liggen tussen de €1,5 miljoen en €2 miljoen.
- De eerste tranche van de subsidieaanvraag van Zuid-Holland gaat binnenkort open. Het is niet zeker of het hele project in de eerste tranche kan worden ondergebracht.
- 2, 4, 6 en 11 melden zich aan voor de werkgroep die het vervolgtraject verder bespreekt met Waternet.
- Opgemerkt wordt dat het scenario waarbij het bos wordt verwijderd goed is onderzocht, maar dat niet duidelijk is wat de consequenties zijn als niet wordt ingegrepen. Het omvallen van bomen brengt ook biodiversiteit tweeweg en er zitten momenteel roofvogels in het bos. Aangegeven wordt dat uit het advies blijkt dat niet ingrijpen niets toevoegt. Het verspreiden van het voedselrijke water in de bodem kan de omgeving zelfs bedreigen.
- Een doel van Natura 2000 is herstel van natuurgebieden. De provincies leggen veel druk op de Natura 2000-doelen. Een mogelijkheid is de provincie te wijzen op de verwachte natuureffecten van het ruimen van het bos en te vragen of de provincie het daarvoor benodigde bedrag ervoor over heeft. Opgemerkt wordt dat Natura 2000 voornamelijk is gericht op habitats op floraniveau en niet zozeer op faunaniveau.

De rapportage van OBN wordt gepubliceerd op de website van OBN. Waternet zorgt dat de rapportage ook wordt gedeeld met de BAG. **Actie 2025.8**

Update recreatie

Waternet licht de volgende punten toe:

- Sinds 7 oktober 2025 is het nieuwe parkeersysteem in werking. In de planning staat om eenabri over de betaalautomaten te plaatsen.
- Waternet krijgt via een app die bezoekers vrijwillig kunnen gebruiken inzicht in de routes die bezoekers lopen. Waternet gaat deze data koppelen aan de data uit het broedvogelonderzoek. Zo kan bijvoorbeeld meer inzicht verkregen worden over het effect van struinende bezoekers op broedvogels. Waternet gaat momenteel na hoe de data kan worden ingezet en welke data moet terugkomen in een dashboard. Bij een volgende BAG-vergadering geeft Waternet hierop een verdere toelichting.
- Met behulp van het MDL Fonds (voorheen Maag Lever Darm Stichting) heeft Waternet subsidie gekregen voor een natuurtoilet. Dit toilet wordt op 19 november 2025 feestelijk geopend op parkeerterrein De Zilk. Deze locatie is geopend omdat het een grote ingang is die geen verdere toiletmogelijkheden heeft. Het toilet werkt met compostering en heeft geen water of riolering nodig. Het toilet wordt 2 keer per week schoongemaakt.
- Bij de ingangen Panneland, De Zilk en Oase worden digitale infopanelen geplaatst. Hierop kunnen ook waarschuwingen worden geplaatst als het bijvoorbeeld stormt, zodat boswachters niet meer in de storm

Notulen

op pad hoeven om waarschuwborden te plaatsen. De vitrines met posters verdwijnen, omdat hun functie is overgenomen door de infopanelen. De plattegronden en ingangsborden blijven staan. Op termijn wordt nagegaan of hieraan verbeteringen kunnen worden doorgevoerd.

- Waternet werkt aan een evenementenbeleid. Het doel van dit beleid is onder meer te inventariseren welke evenementen en activiteiten in de duinen plaatsvinden en te bepalen welke evenementen worden toegestaan. Voor de AWD is een nieuwe website opgezet. Het is de bedoeling dat straks via de website een aanvraagformulier kan worden ingevuld. Zo kan Waternet de activiteiten reguleren. Daarnaast gaat Waternet na of de toegangsvoorwaarden overal goed zijn geformuleerd en of daarop kan worden gehandhaafd.
- Bij de herinrichting van de ingang aan de Zandvoortselaan zijn de ontwerpen zo goed als voltooid. Deel van de herinrichting is dat een restaurant wordt verplaatst. De architect van het nieuwe gebouw is eerder vervangen, waardoor enige vertraging is opgelopen. Bij een volgende BAG-vergadering worden de definitieve plannen gedeeld.

Opgemerkt wordt dat een broedvogelonderzoek is uitgevoerd. De projectleider heeft in een e-mail verslag gedaan van de stand van zaken. Waternet geeft aan dat het onderzoek moet worden gezien als een start en dat het onderzoek in de huidige fase nog niet veel bruikbare informatie oplevert. Het vervolgtraject kan in een volgende BAG-vergadering verder worden besproken.

Benen op tafel: "Stel dat de wolf naar de AWD komt, wat dan?"

Waternet geeft aan dat het waarschijnlijk is dat een wolf vroeg of laat zijn weg naar de AWD vindt. De insteek van deze sessie is dan ook niet hoe kan worden voorkomen dat een wolf de duinen betreedt, maar hoe hiermee moet worden omgegaan, bijvoorbeeld in de communicatie. Regelmatig publiceren media over de aanwezigheid van wolven in natuurgebieden. Uit de reacties op berichtgeving hierover blijkt dat de wolf een zeer polariserend onderwerp is. In het verleden heeft Waternet aangegeven dat de wolf welkom is in de AWD, met de gedachte dat afschot van herten dan niet of in beperktere mate nodig is. Uitingen als deze leveren veel reacties op.

De BAG bespreekt de volgende punten:

- Waternet heeft gemerkt dat bij bezoekers onder meer de vraag speelt hoe zij zich moeten gedragen als een wolf in het gebied is. Eerder is gebleken dat bezoekers vossen voeren. Voordat een wolf de AWD betreedt, wil Waternet daarom een niet voeren campagne hebben opgesteld.
- Een aandachtspunt is dat de schaapskudde risico loopt als een wolf zich in de AWD bevindt. Een overweging is honden in te zetten om de kudde te beschermen. Hierover kan met de schaapsherder worden gesproken.
- Meerdere BAG-leden schatten in dat de AWD voor de wolf te klein zijn en te druk worden bezocht. Zij verwachten niet dat een wolf of een roedel zich in de AWD vestigt, maar de mogelijkheid bestaat wel dat een wolf in de AWD op bezoek komt.
- Aangeraden wordt duidelijke factsheets op te stellen, waarin bijvoorbeeld helder wordt toegelicht dat de komst van de wolf niet tegen is te houden en dat afschieten niet is toegestaan. Zo kan veel ophef over de wolf worden voorkomen.
- Waternet onderzoekt momenteel wat de juridische consequenties zijn als een wolf een bezoeker aanvalt.
- Natuurmonumenten heeft al een draaiboek opgesteld voor het scenario dat een wolf een natuurgebied bezoekt. Dit betekent dat veel informatie al beschikbaar is. Waternet kan hiervan gebruikmaken.
- Waternet wil het in ieder geval communiceren als een wolf in de duinen wordt signaleerd. Momenteel inventariseert Waternet hoe hierover het beste kan worden gecommuniceerd. Het is wenselijk de regie te hebben over de communicatie, maar de kans dat bezoekers de wolf als eerste spotten en direct foto's op sociale media plaatsen is wellicht groter dan de kans dat medewerkers van Waternet de wolf zien en een eerder opgesteld communicatieplan kan worden gevolgd.
- De BAG geeft als tip voor het communicatieprotocol mee dat de boer en de schaapsherder als eerste moeten worden geïnformeerd.
- Beheerders van in de buurt gelegen gebieden geven het aan als zij een wolf in hun gebied signaleren. Op die manier hoopt Waternet op tijd te worden gewaarschuwd als een wolf in de buurt is.

Notulen

- Opgemerkt wordt dat de komst van een wolf tot ander gedrag leidt bij herten. De herten blijven dan meer in groepen en verschuilen zich meer in de bossen, om korte periodes naar buiten te komen om te grazen.

5. Rondvraag

De volgende punten komen aan de orde:

- 10 is als BAG-lid uitgenodigd om zijn kennis te delen op een door de Rabobank georganiseerd evenement over waterbewustwording. Het evenement staat in het teken van ondernemers meer laten nadenken over water gerelateerde zaken. Dunea levert ook een bijdrage aan het evenement. 10 heeft geopperd dat Dunea over dit onderwerp contact opneemt met Waternet.
- Het ARISE-project is op 11 november 2025 gelanceerd. In ARISE werken onder meer Naturalis, de Universiteit van Amsterdam en de Universiteit Twente samen aan een infrastructuur om al het meercellige leven in Nederland te identificeren aan de hand van onder meer DNA-herkenning, geluidsmeting en AI. Onder meer het 8-uurjournaal heeft hieraan aandacht besteed. De voorzitter is de bedenker en aanvoerder van het programma. Hij licht toe dat de infrastructuur uiteindelijk moet kunnen worden ingezet om nauwkeurig te meten wat het effect van maatregelen of veranderingen in een gebied op de biodiversiteit is.

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering om 14.00 uur. Aansluitend brengen de aanwezigen veldbezoeken aan het Achterhaasveldbos, de enclosure bij Haasveld en een stuwte die is aangelegd als natuurcompensatie voor het project AWD 70-75.

6. Veldbezoek Achterhaasveldbos en enclosure Haasveld

Bij de enclosure Haasveld is te zien dat kleine planten, zoals teerguichelheil, goed groeien. Een deel van het gras is gemaaid, om te voorkomen dat het gras kleine planten verdringt en het grijsduin en duinvalleien helemaal dichtgroeien.

Het bezoek aan het Achterhaasveldbos laat zien dat het bos in slechte staat verkeert. De esdoorns zijn merendeels verdrongen. Vrijwel alle naaldbomen hebben delen met bruine naalden, wel wordt gewezen op jongere bomen die lijken te overleven.

Door het stuwte dat wordt aangelegd bij het Vlak van de keet voor de natuurcompensatie kan in de aansluitende oeverzone geschikt habitat voor vochtige duinvalleien ontwikkeld worden.

Actielijst

Aan

Beheeradviesgroep

Datum en tijd bespreking

14 november 2025, 11.30 - 16.30 uur

Plaats bespreking

Bezoekerscentrum Oranjekom

Nummer	Actie	Actiehouder	Deadline	Status
2024.1	Jaarlijks agenderen: het jaarrapport bezoekerstellingen.	BAG-secretariaat	Geen	Doorlopend
2025.7	Nagaan of meer informatie is te vinden over de praktijkproef voor aquathermie in het infiltratiegebied.	14	Geen	Nieuw
2026.8	Rapportage OBN delen met de BAG-leden.	Waternet	Geen	Nieuw